પ્રકરણ 4

ભાગ અને પૂર્ણ

Prepared By :- Mahesh Sir

4. નીચેની આકૃતિમાં કેટલામો ભાગ રંગેલો છે તે જણાવો :

(1)

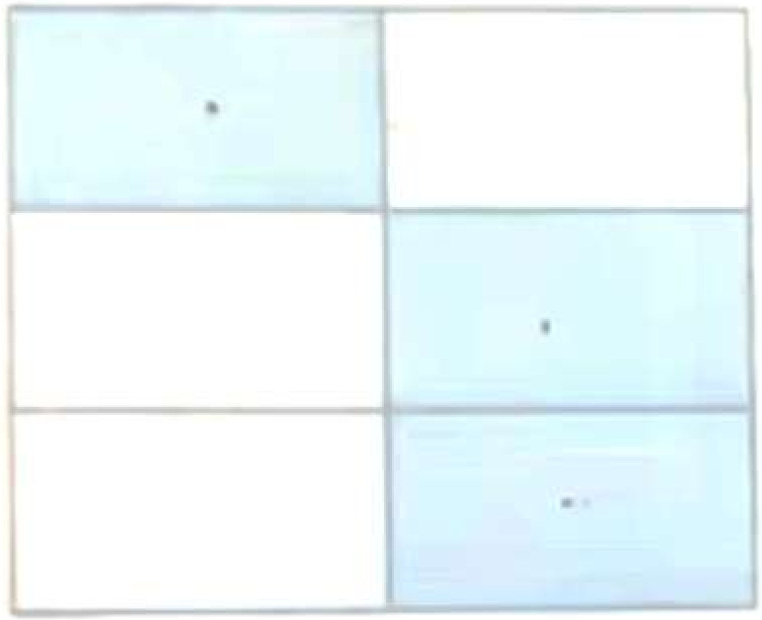

(2)

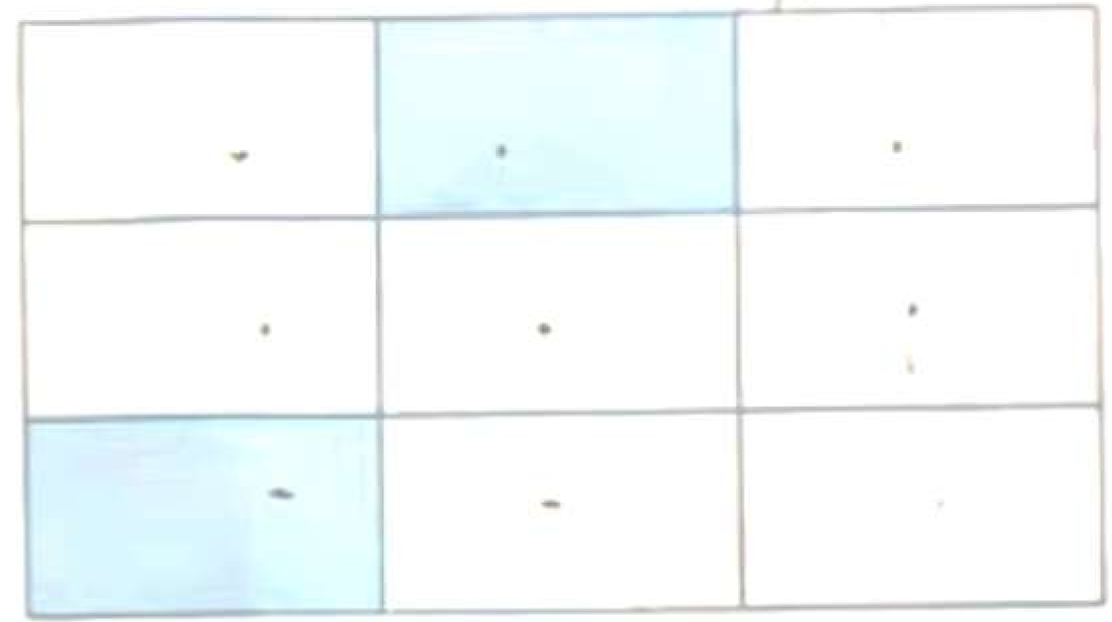

4. નીચેની આકૃતિમાં કેટલામો ભાગ રંગેલો છે તે જણાવો :

(3)

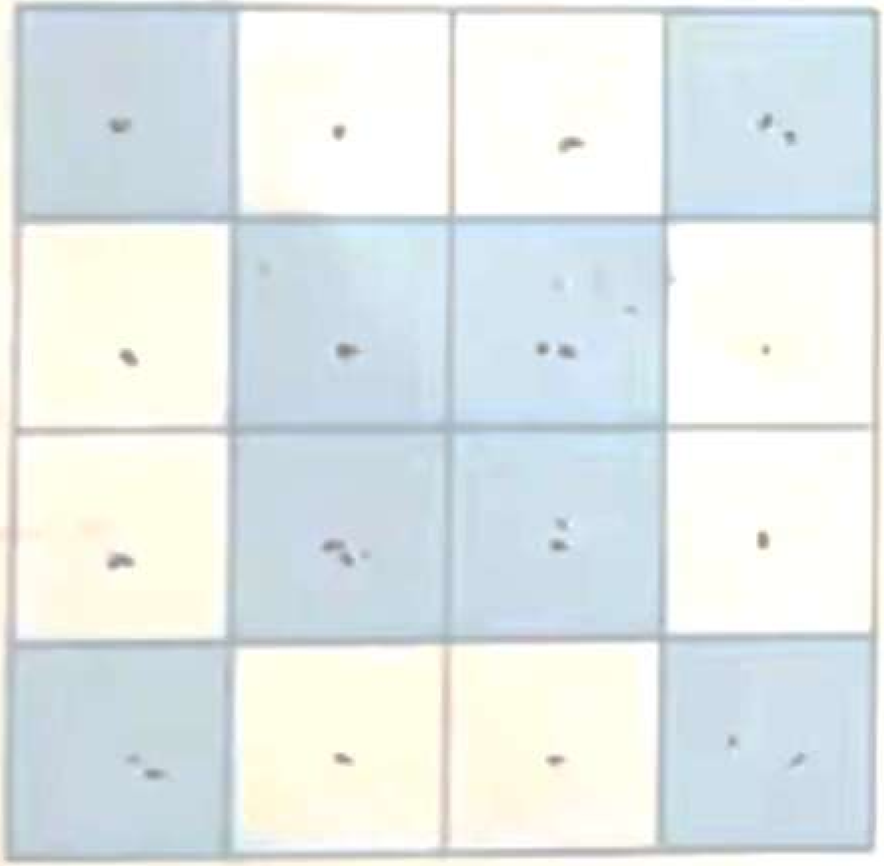

(4)

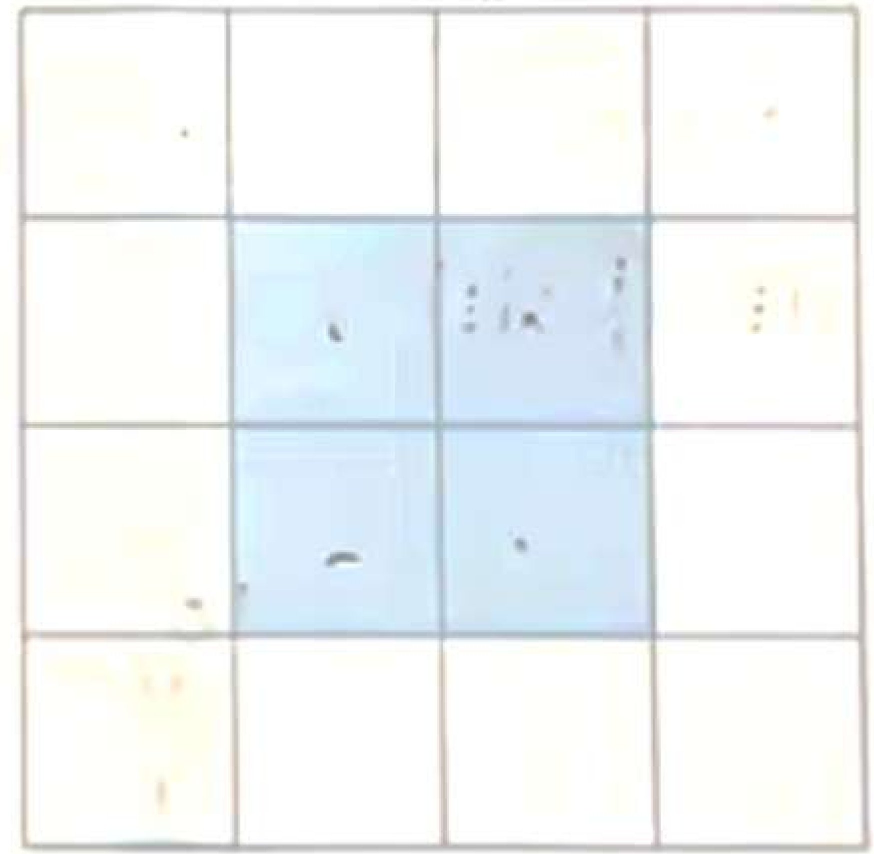

4. નીચેની આકૃતિમાં કેટલામો ભાગ રંગેલો છે તે જણાવો :

(5)

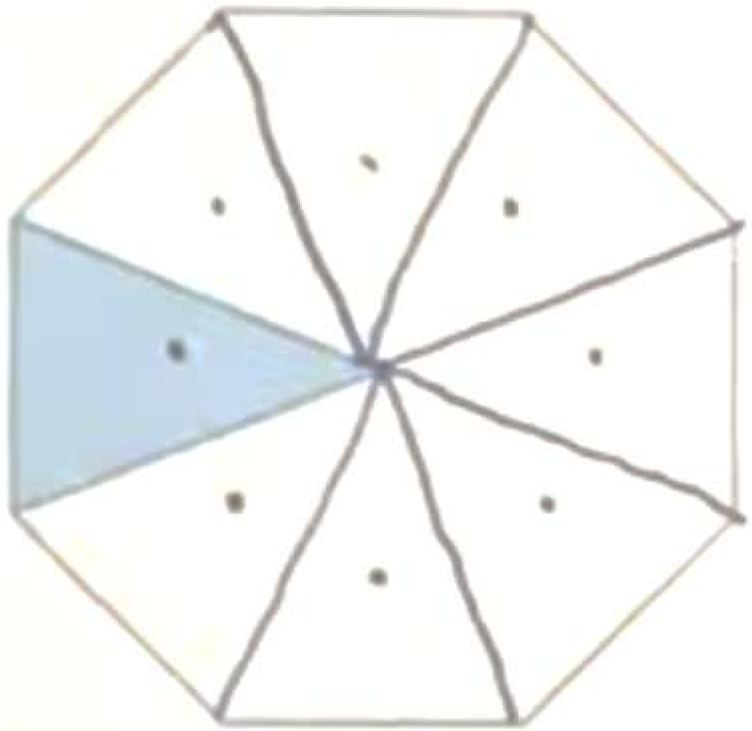

____

(6)

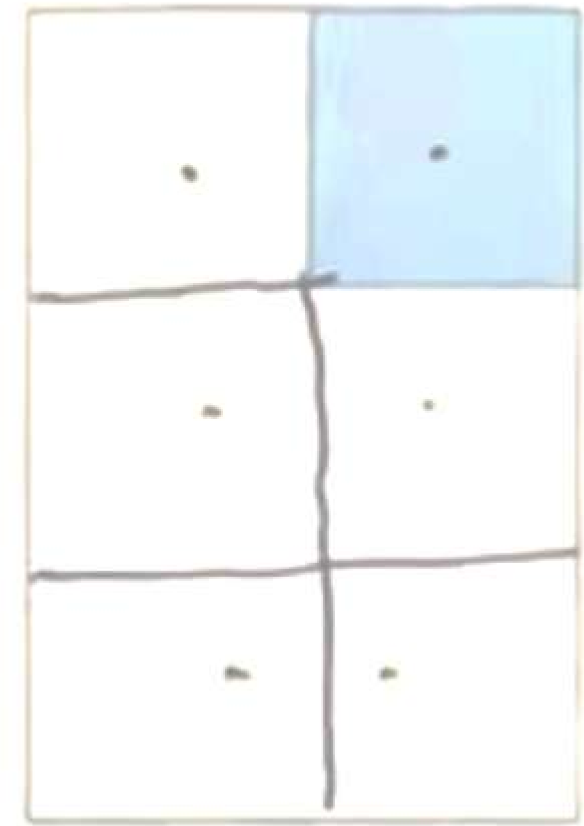

____

4. નીચેની આકૃતિમાં કેટલામો ભાગ રંગેલો છે તે જણાવો :

(7) 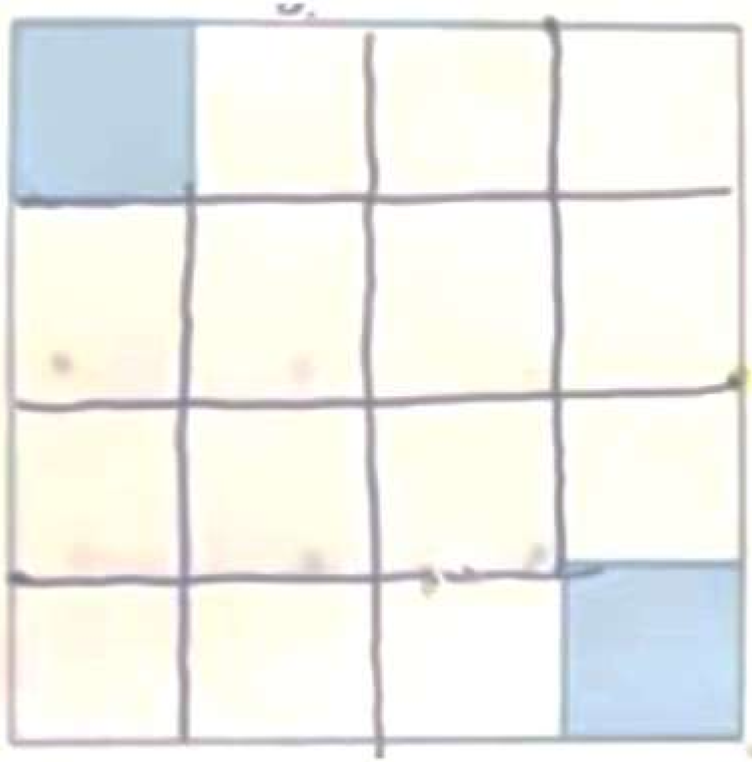

____

(8) 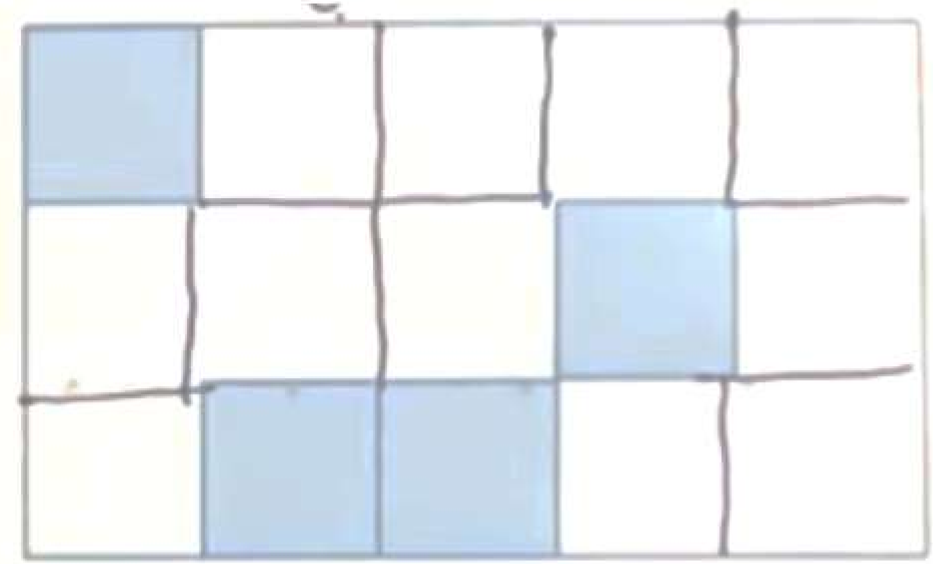

____

5. જણાવ્યા મુજબ આકૃતિમાં રંગ પૂરો :

(1)

$\frac{3}{5}$ વાદળી

(2)

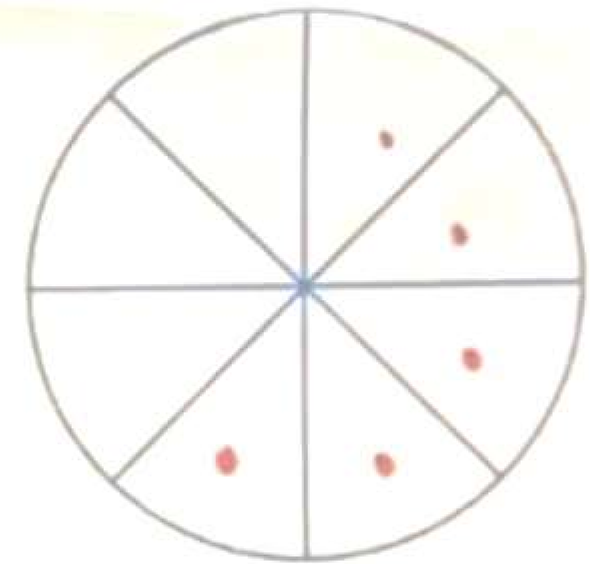

$\frac{5}{8}$ લાલ

5. જણાવ્યા મુજબ આકૃતિમાં રંગ પૂરો :

(3)

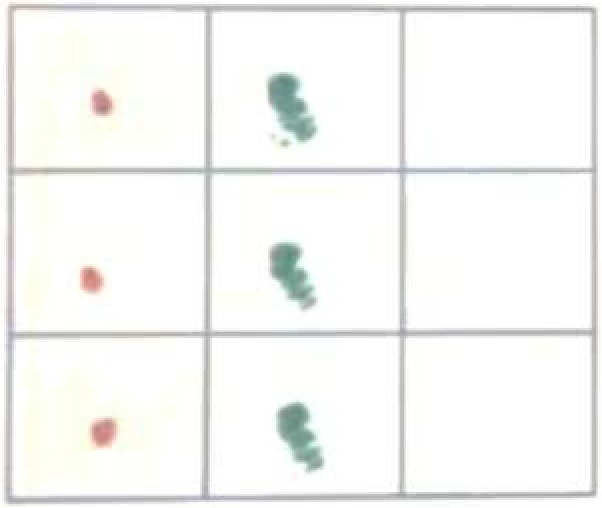

$\frac{3}{9}$ લાલ, $\frac{3}{9}$ લીલો

(4)

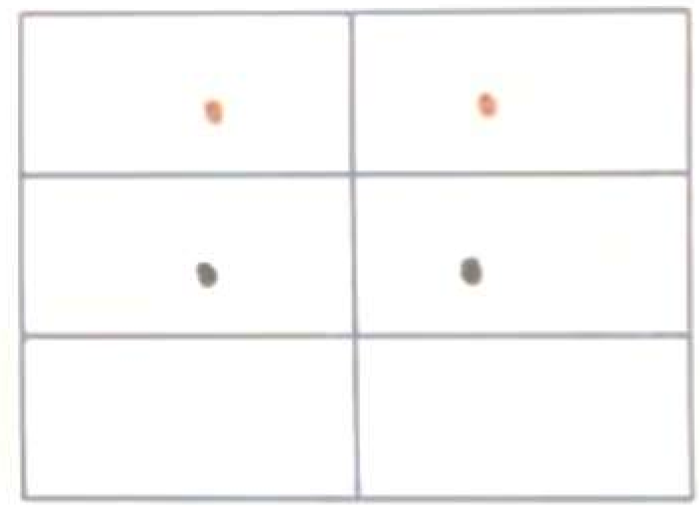

$\frac{1}{3}$ નારંગી, $\frac{1}{3}$ કાળો

5. જણાવ્યા મુજબ આકૃતિમાં રંગ પૂરો :

(5)

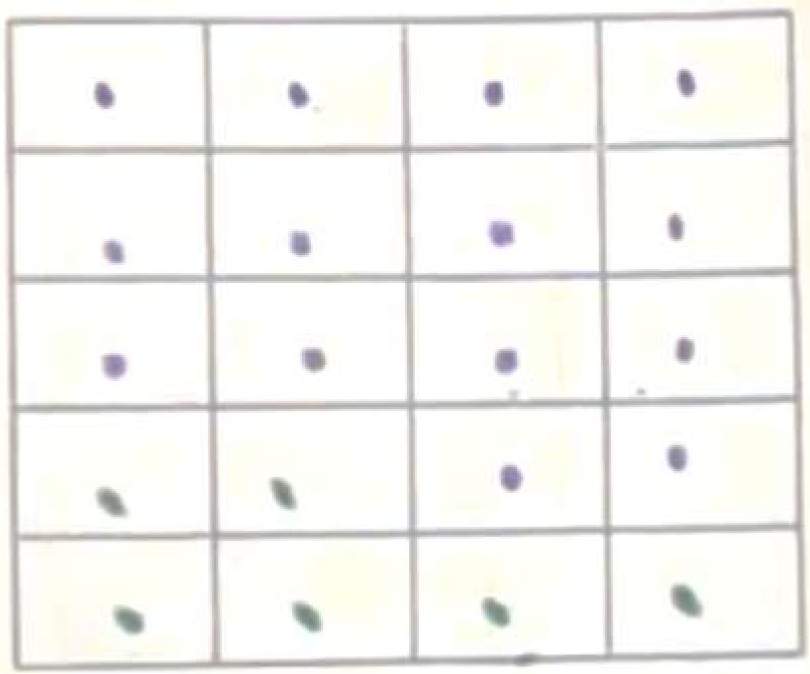

$\frac{4}{20}$ જાંબલી, $\frac{10}{20}$ વાદળી, $\frac{6}{20}$ લીલો

(6)

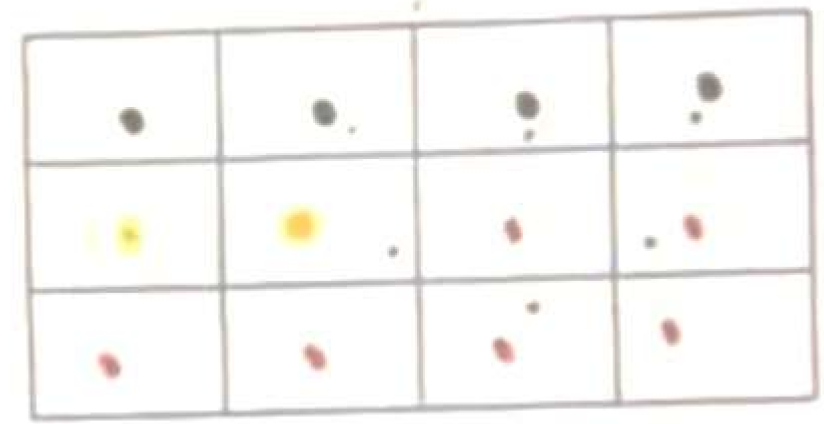

$\frac{4}{12}$ કાળો, $\frac{1}{2}$ લાલ, $\frac{2}{12}$ પીળો

5. જણાવ્યા મુજબ આકૃતિમાં રંગ પૂરો :

(7)

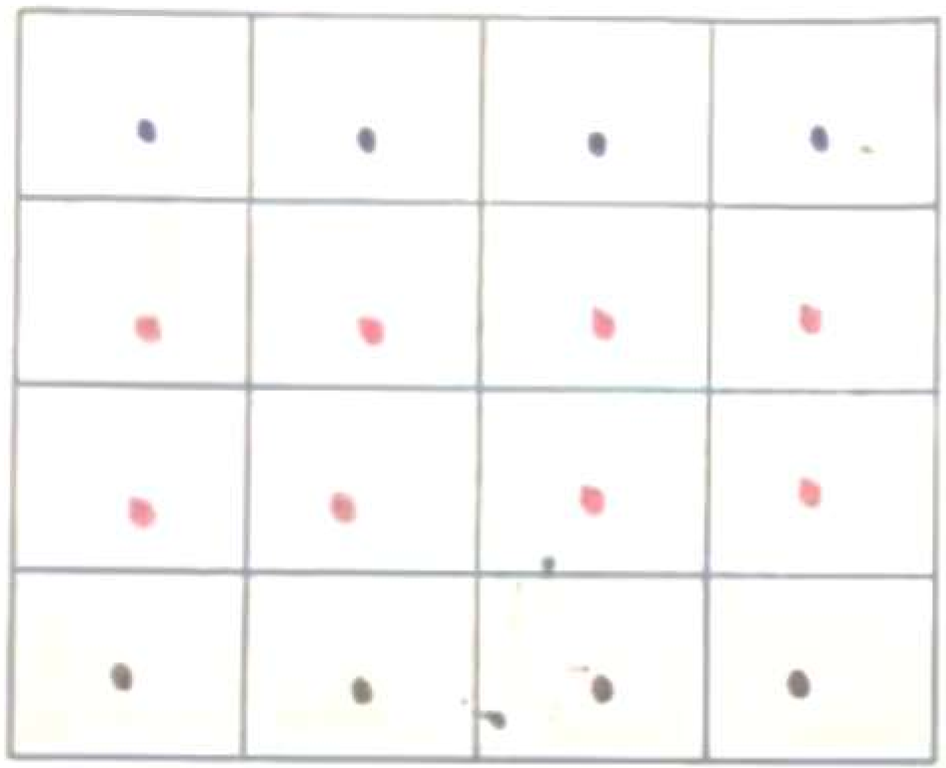

$\frac{4}{16}$ વાદળી, $\frac{8}{16}$ ગુલાબી, $\frac{4}{16}$ છીંકણી

(8)

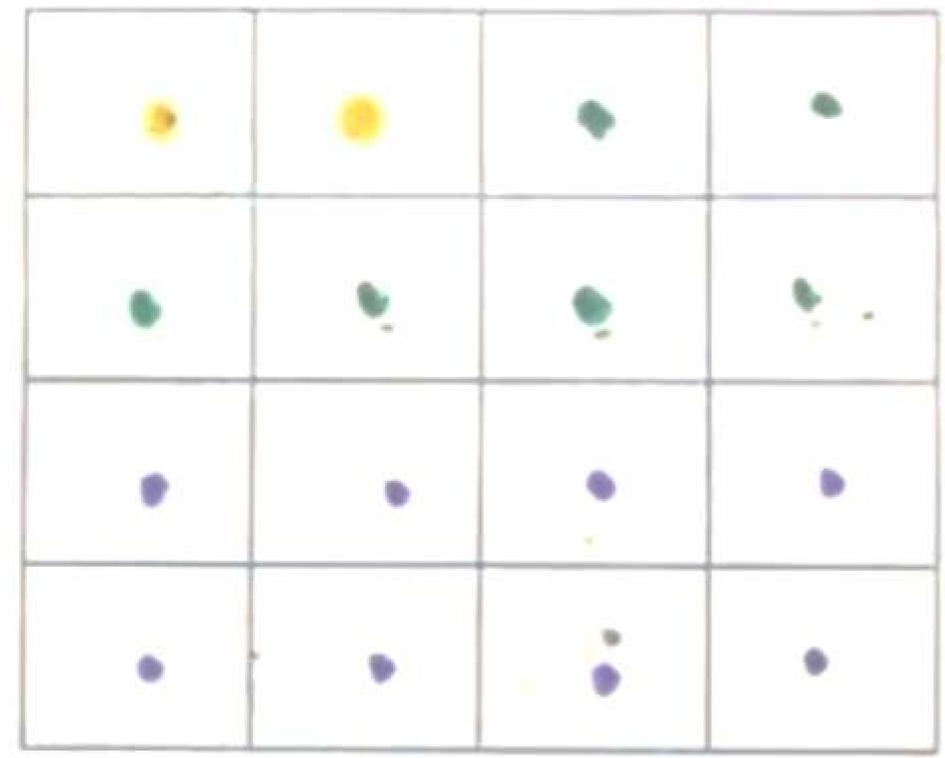

$\frac{2}{16}$ પીળો, $\frac{8}{16}$ જાંબલી, $\frac{6}{16}$ લીલો

6. નીચે આપેલી વસ્તુઓમાંથી રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અને રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે દર્શાવો :

ક્રમ	વસ્તુઓનું જૂથ	રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે	રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે
(1)	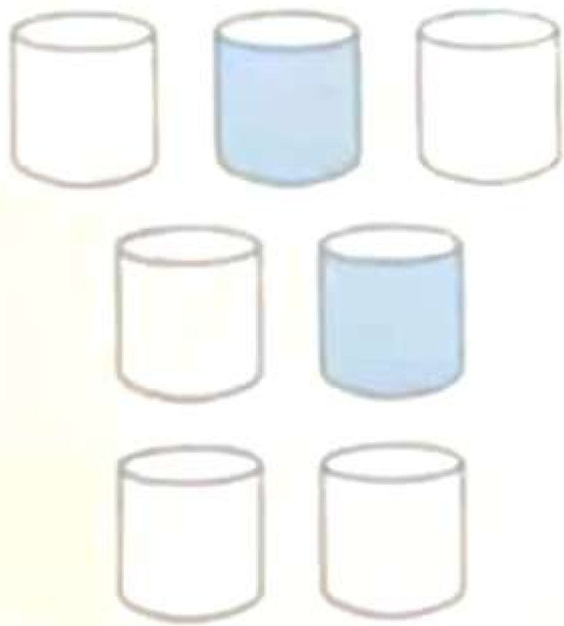		

6. નીચે આપેલી વસ્તુઓમાંથી રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અને રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે દર્શાવો :

ક્રમ	વસ્તુઓનું જૂથ	રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે	રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે
(2)			

6. નીચે આપેલી વસ્તુઓમાંથી રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અને રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે દર્શાવો :

ક્રમ	વસ્તુઓનું જૂથ	રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે	રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે
(3)	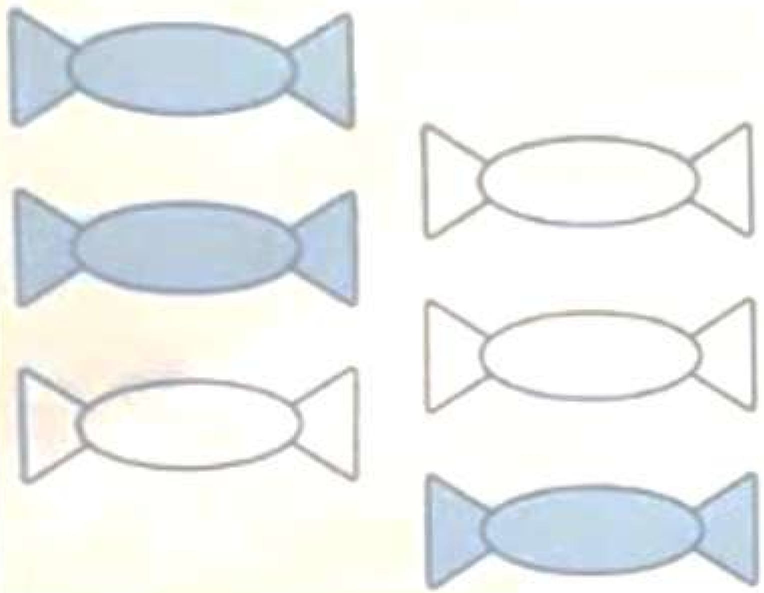		

6. નીચે આપેલી વસ્તુઓમાંથી રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અને રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે દર્શાવો :

ક્રમ	વસ્તુઓનું જૂથ	રંગ પૂરેલી વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે	રંગ પૂર્યા વગરની વસ્તુઓ અપૂર્ણાંક સ્વરૂપે
(4)	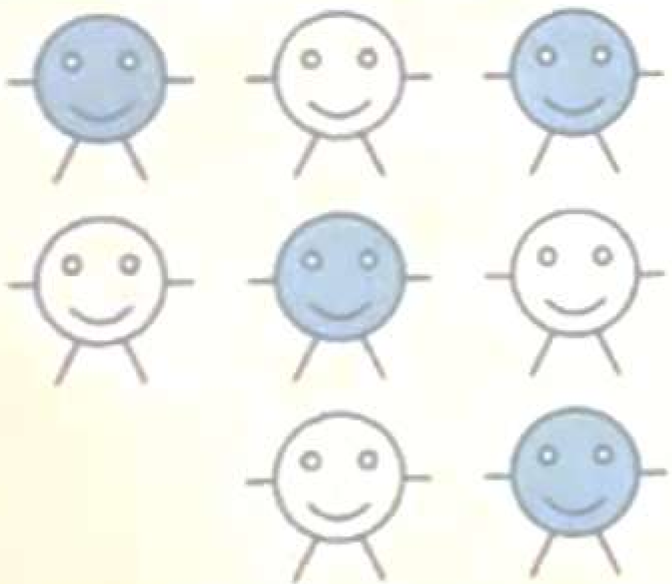		

Prepared By :- Mahesh Sir

7. સૂચના મુજબ કરો :

(અ) (1) ચૉકલેટના $\frac{1}{4}$ ભાગમાં છીંકણી રંગ પૂરો.

(2) ચૉકલેટના $\frac{1}{2}$ ભાગમાં કાળો રંગ પૂરો.

(3) કેટલો ભાગ બાકી રહ્યો? તેમાં લાલ રંગ પૂરો.

જવાબ : ____________

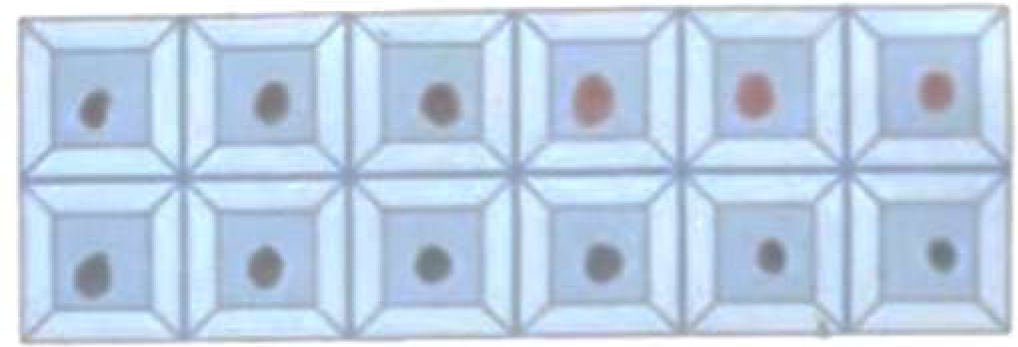

(બ) (1) $\frac{1}{3}$ ટોપીઓમાં વાદળી રંગ પૂરો.

(2) $\frac{3}{5}$ ટોપીઓમાં લીલો રંગ પૂરો.

(3) કેટલી ટોપીઓ બાકી રહી? તેમાં લાલ રંગ પૂરો.

જવાબ : ______________

(ક) (1) ચકરડીના $\frac{1}{4}$ ભાગમાં પીળો રંગ પૂરો.

(2) ચકરડીના $\frac{5}{12}$ ભાગમાં નારંગી રંગ પૂરો.

(3) ચકરડીના $\frac{1}{12}$ ભાગમાં છીંકણી રંગ પૂરો.

(4) કેટલો ભાગ બાકી રહ્યો? તેમાં લાલ રંગ પૂરો.

જવાબ : ____________

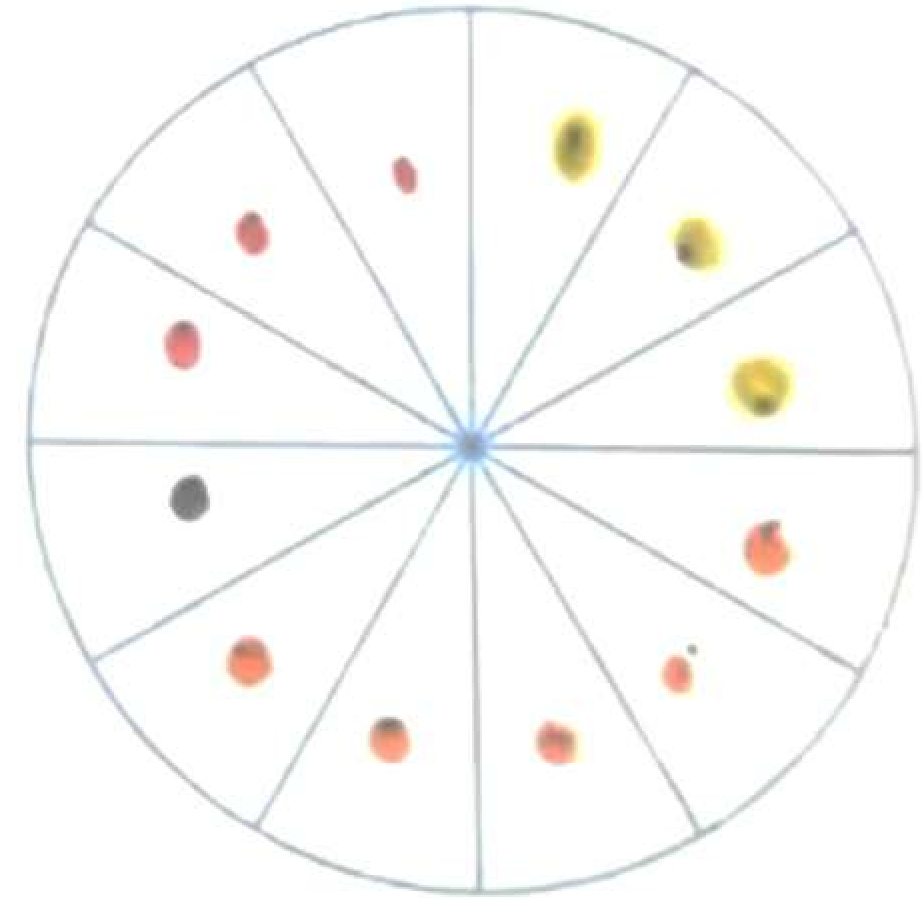

8. જોડકાં જોડો :

(અ) વિભાગ 'A'	વિભાગ 'B'
(1) 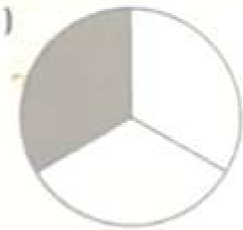	(A) $\frac{3}{5}$
(2) 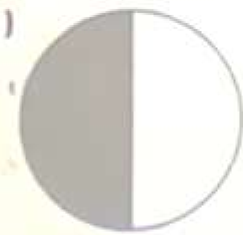	(B) $\frac{1}{4}$
(3) 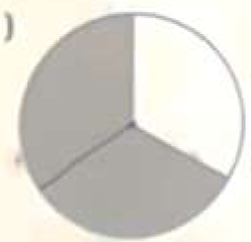	(C) $\frac{1}{3}$
(4) 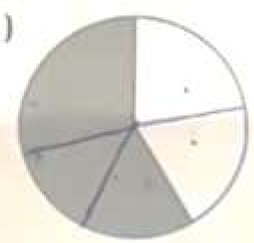	(D) $\frac{2}{3}$
(5) 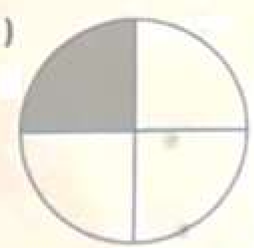	(E) $\frac{1}{2}$

8. જોડકાં જોડો :

(બ)

વિભાગ 'A'	વિભાગ 'B'
(1) 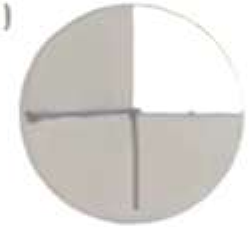	(A) $\frac{2}{5}$
(2) 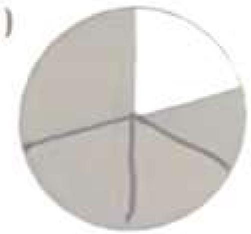	(B) $\frac{3}{4}$
(3) 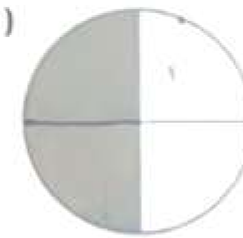	(C) $\frac{1}{5}$
(4) 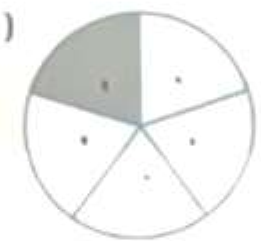	(D) $\frac{4}{5}$
(5) 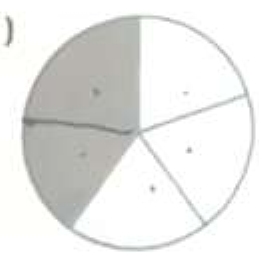	(E) $\frac{2}{4}$

9. સરખા ભાગ દર્શાવવા ખાનામાં ખૂટતી સંખ્યા લખો :

(અ)

1			
$\frac{1}{2}$			
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$		

(બ)

$\frac{1}{5}$									
$\frac{1}{10}$									

9. સરખા ભાગ દર્શાવવા ખાનામાં ખૂટતી સંખ્યા લખો :

(ક)

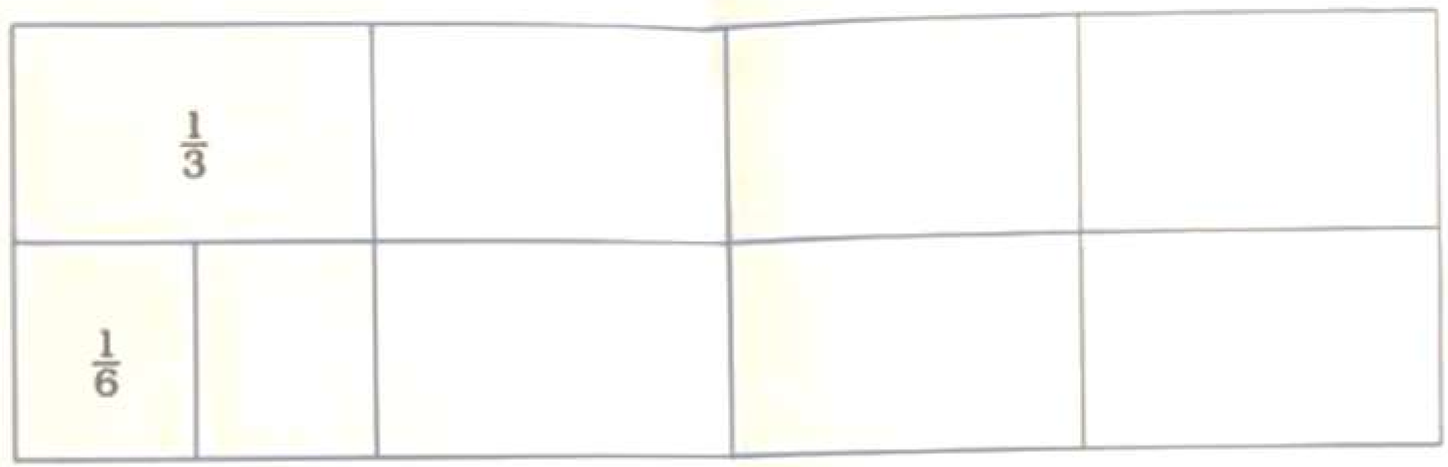

(ડ)

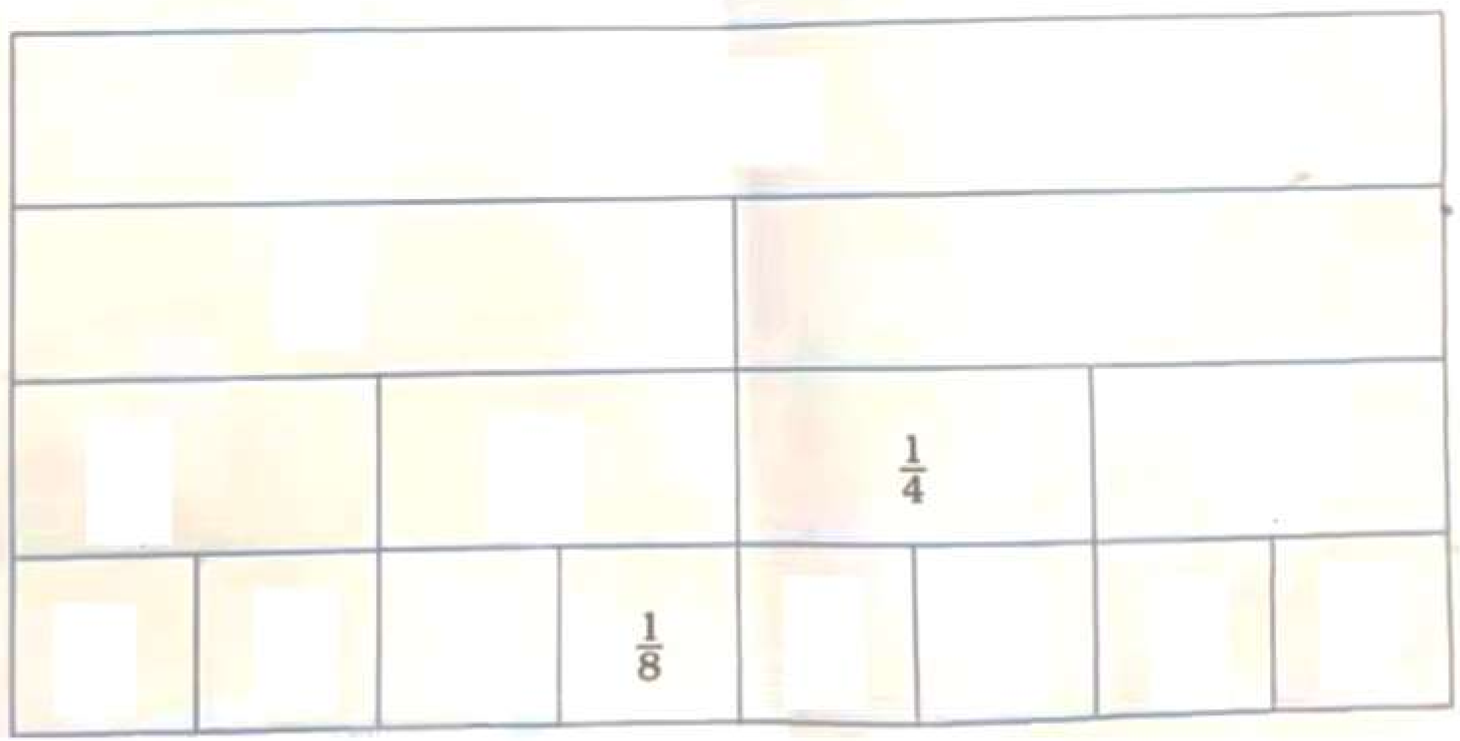

10. સૂચના મુજબ પૂર્ણ કરો :

(1) એક ફૂલની $\frac{1}{5}$ પાંખડી દેખાય છે. બાકીની પાંખડીઓ દોરી ચિત્ર પૂર્ણ કરો.

10. સૂચના મુજબ પૂર્ણ કરો :

(2) એક પંખાનું $\frac{1}{3}$ પાંખિયું દેખાય છે. બાકીનાં પાંખિયાં દોરી ચિત્ર પૂર્ણ કરો.

10. સૂચના મુજબ પૂર્ણ કરો :

(3) એક પંખાના $\frac{1}{2}$ પાંખિયાં દેખાય છે. બાકીનાં પાંખિયાં દોરી ચિત્ર પૂર્ણ કરો.

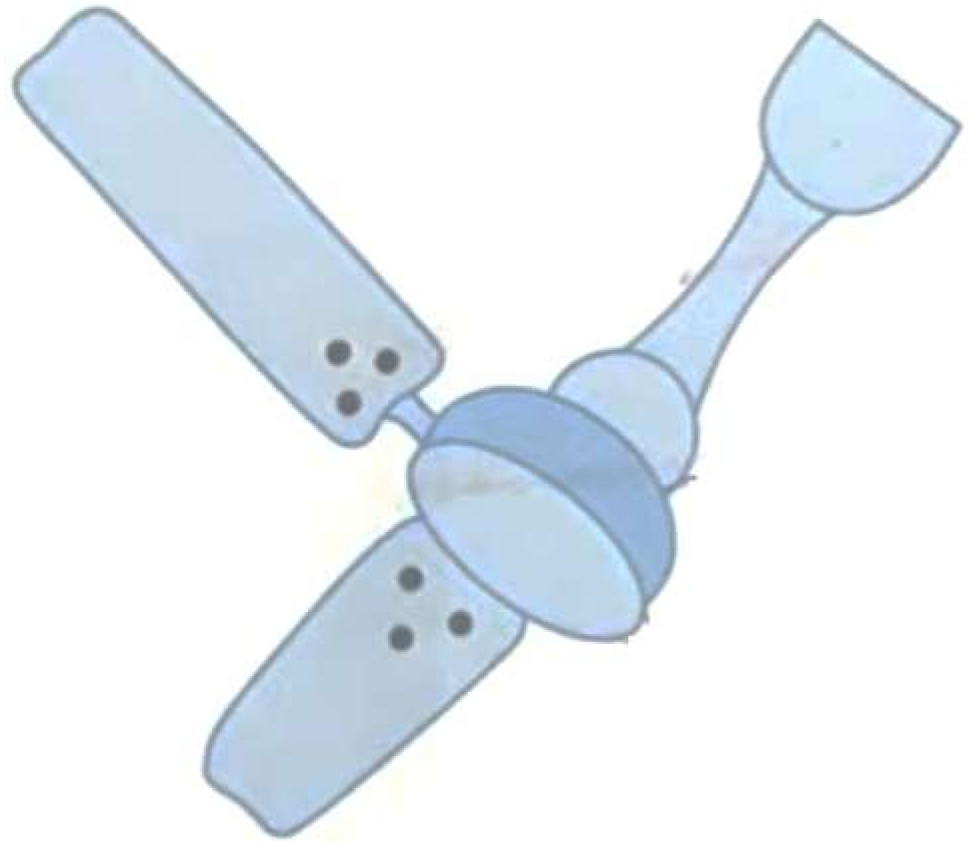

10. સૂચના મુજબ પૂર્ણ કરો :

(4) એક કારના $\frac{3}{4}$ પૈડાં દેખાય છે. બાકીનાં પૈડાં દોરી ચિત્ર પૂર્ણ કરો.

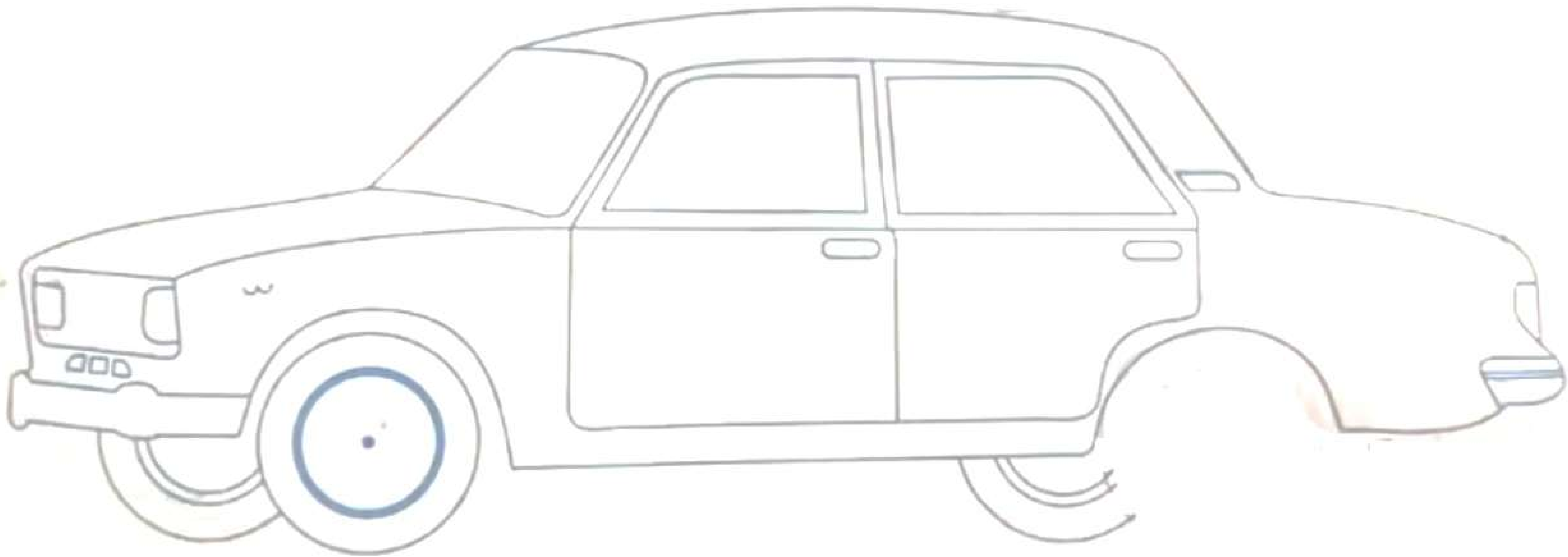

10. સૂચના મુજબ પૂર્ણ કરો :

(5) એક ડાળી પર લટકેલાં $\frac{3}{5}$ સફરજન દેખાય છે. બાકીના સફરજન દોરી ચિત્ર પૂર્ણ કરો.

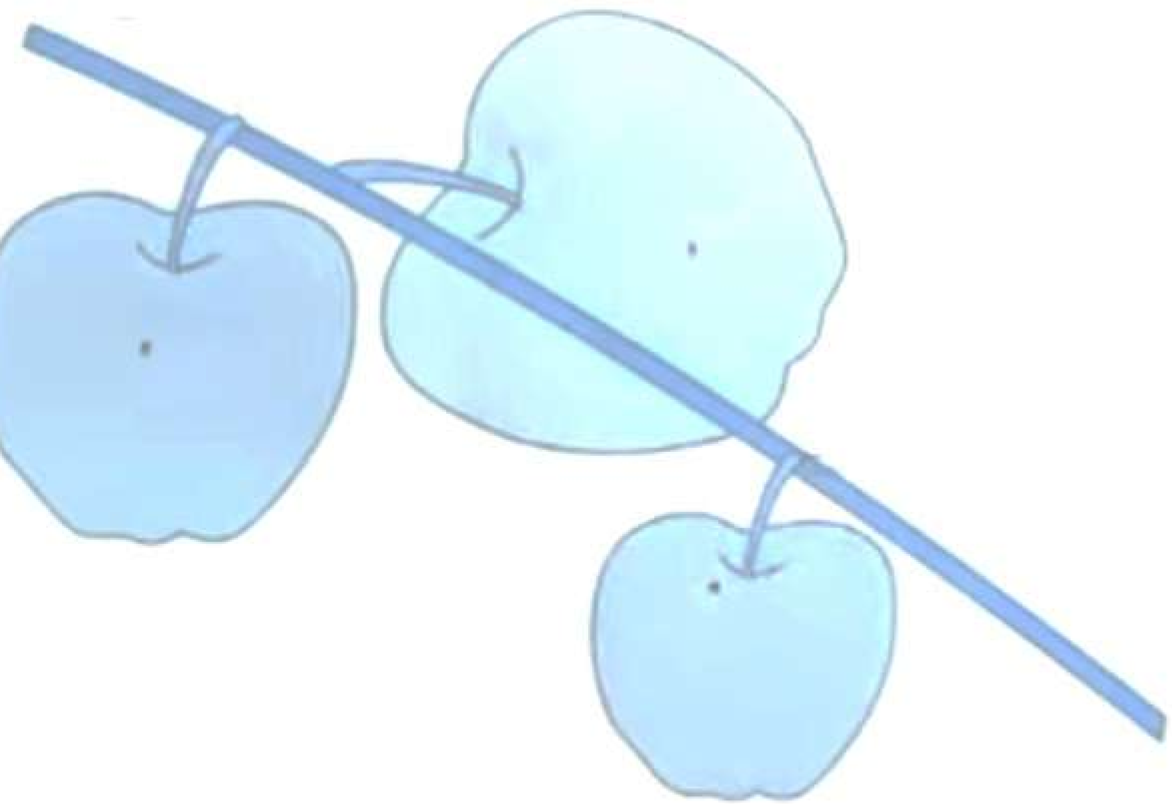

11. સૂચના મુજબ કરો :

(1) રામુ કેટલીક શાકભાજી તેના મિત્રોને આપવા ઇચ્છતો હતો. તેણે $\frac{1}{5}$ ભાગનાં ટામેટાં અને $\frac{1}{3}$ ભાગનાં બટાટા ટીનુને આપ્યા. મીનુને $\frac{2}{5}$ ભાગનાં ટામેટાં અને $\frac{3}{6}$ ભાગનાં બટાટા આપ્યા. દીનુને બાકીની શાકભાજી આપી. ટીનુને મળેલા ભાગ પર લાલ રંગનું વર્તુળ, મીનુને મળેલા ભાગ પર લીલા રંગનું વર્તુળ તથા દીનુને મળેલા ભાગ પર પીળા રંગનું વર્તુળ દોરો

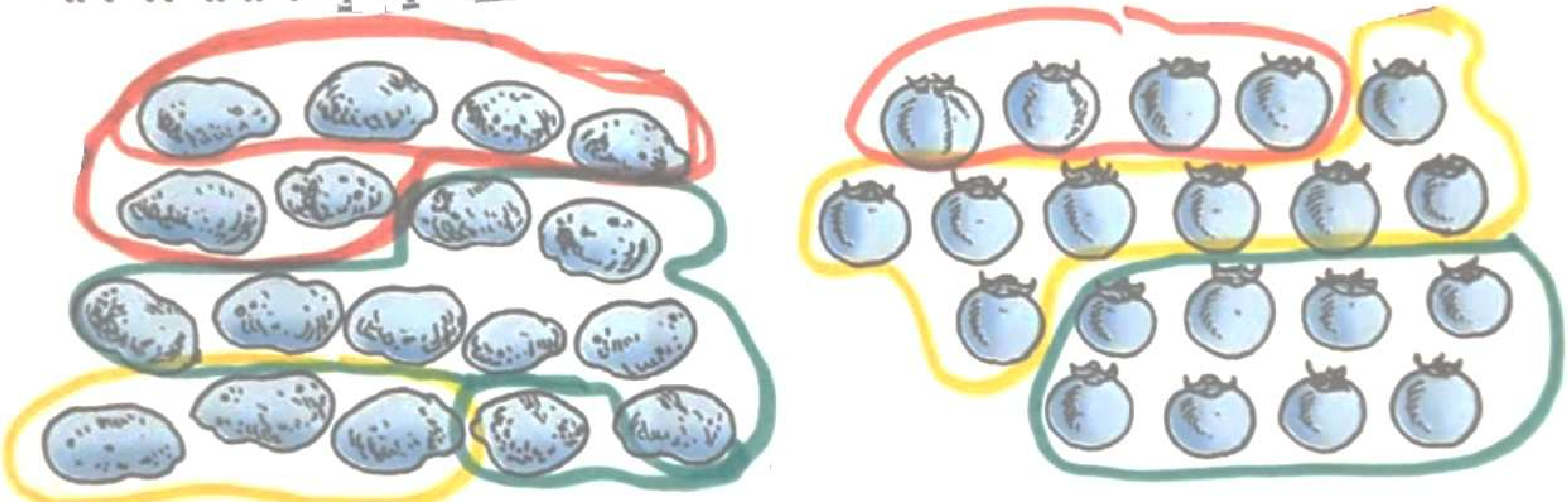

11. સૂચના મુજબ કરો :

(2) પિંકી 20 ચૉકલેટ તેના મિત્રોને આપવા ઇચ્છે છે. તે $\frac{1}{4}$ ભાગની ચૉકલેટ નિશાને, $\frac{1}{5}$ ભાગની ચૉકલેટ દિશાને, $\frac{2}{5}$ ભાગની ચૉકલેટ સીમાને આપે છે. નિશાને મળેલા ભાગ પર વાદળી રંગનું વર્તુળ, દિશાને મળેલા ભાગ પર નારંગી રંગનું વર્તુળ, સીમાને મળેલા ભાગ પર જાંબલી રંગનું વર્તુળ તથા બાકી વધેલા ભાગ પર કાળા રંગનું વર્તુળ કરો.

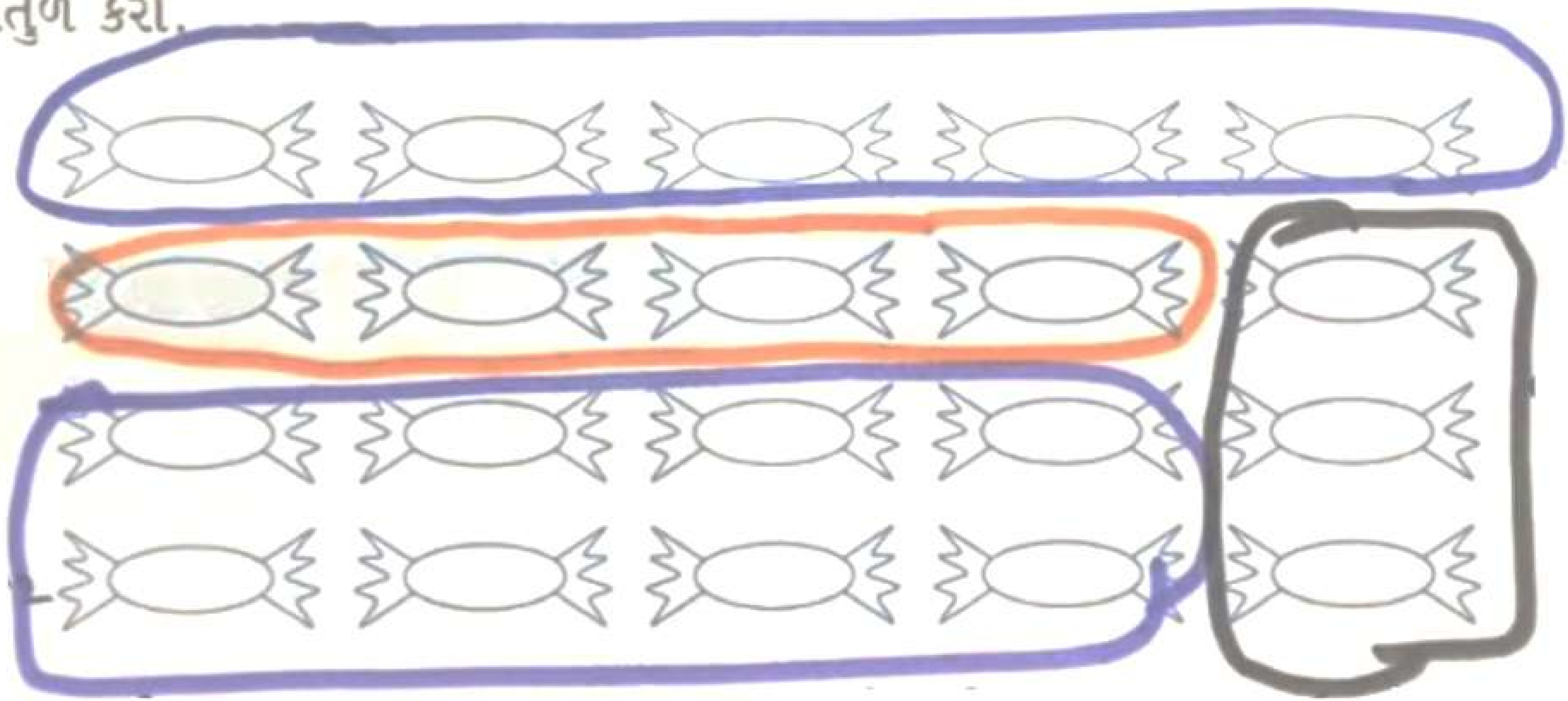

12. દીનુના શાકભાજીના ખેતરના 9 સરખા ભાગ કરેલા છે. તે તેમાં વિવિધ શાકભાજી ઉગાડે છે. તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

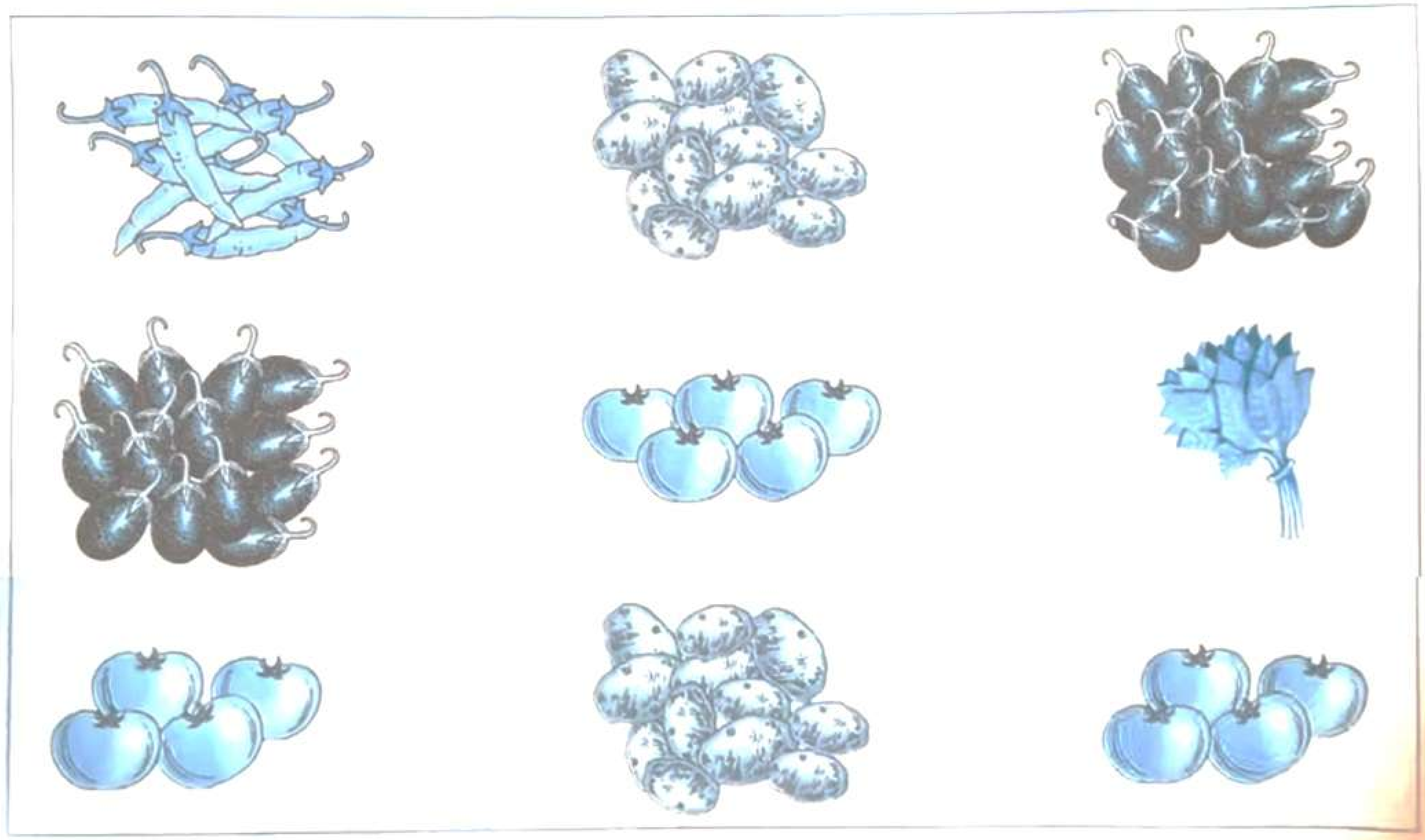

(1) ખેતરના સૌથી મોટા ભાગમાં તે કઈ શાકભાજી ઉગાડે છે? કેટલો ભાગ?

(2) ખેતરમાં તે કેટલા ભાગમાં બટાટા અને રીંગણ ઉગાડે છે?

(3) ખેતરના કેટલા ભાગનો ઉપયોગ પાલક અને મરચાં ઉગાડવામાં થયો છે?

(4) ખેતરમાં ઉગાડેલો બટાટાનો ભાગ પાલકના ભાગ કરતાં કેટલો ગણો વધારે છે?

13. નીચે શાકભાજીના ભાવની યાદી આપેલી છે. તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

ભાવની યાદી	
શાકભાજી	કિંમત પ્રતિ કિગ્રા (₹)
બટાટા	15
ટમેટાં	20
ભીંડા	18
કોબીજ	12
ડુંગળી	16

(1) 2 કિગ્રા બટાટાની કિંમત કેટલી થાય?

(2) $\frac{1}{2}$ કિગ્રા ટમેટાંની કિંમત શોધો.

(3) $3\frac{1}{2}$ કિગ્રા ભીંડાના કેટલા રૂપિયા થાય?

(4) $1\frac{1}{2}$ કિગ્રા કોબીજની કિંમત જણાવો.

13. નીચે શાકભાજીના ભાવની યાદી આપેલી છે. તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

ભાવની યાદી	
શાકભાજી	કિંમત પ્રતિ કિગ્રા (₹)
બટાટા	15
ટમેટાં	20
ભીંડા	18
કોબીજ	12
ડુંગળી	16

(5) $1\frac{1}{4}$ કિગ્રા ડુંગળીનો ભાવ કેટલો થશે?

(6) $2\frac{1}{2}$ કિગ્રા ભીંડાનો ભાવ કેટલો થશે?

(7) $4\frac{3}{4}$ કિગ્રા કોબીજ અને $\frac{1}{3}$ કિગ્રા બટાટાની કુલ કિંમત શોધો.

(8) $2\frac{1}{4}$ કિગ્રા ટમેટાં, $3\frac{3}{4}$ કિગ્રા ડુંગળી અને $\frac{1}{5}$ કિગ્રા બટાટાની કુલ કિંમત કેટલી થાય?

14. નીચેના દાખલા ગણો :

(1) સોનલને ઘરેથી શાળાએ પહોંચવા $1\frac{1}{2}$ કિમી અંતર કાપવું પડે છે. તેને શાળાએ જવા અને ત્યાંથી ઘરે પાછા આવવા માટે કુલ કેટલું અંતર કાપવું પડે?

14. નીચેના દાખલા ગણો :

(2) ભાવનાએ ₹ 8.50માં એક પેન્સિલ અને એક રબર ખરીદ્યું. તેણે દુકાનદારને ₹ 10 આપ્યા. દુકાનદારે 50 પૈસાના સિક્કા પાછા આપ્યા. તેને કેટલા સિક્કા પાછા મળ્યા હશે?

14. નીચેના દાખલા ગણો :

(3) અમદાવાદ રેલવે સ્ટેશને જાહેરાત થઈ કે, ઓખા-એર્નાકુલમ એક્સપ્રેસ અડધો કલાક મોડી આવશે. જો આ રેલગાડીનો આવવાનો સાચો સમય પોણા એક વાગ્યાનો હોય, તો તે રેલવે સ્ટેશને કેટલા વાગે આવશે?

14. નીચેના દાખલા ગણો :

(અ) ધારા આ સ્ટેશનથી $4\frac{1}{2}$ કલાક પછી સુરત સ્ટેશને ઊતરશે. તે કેટલા વાગે ત્યાં ઊતરશે?

14. નીચેના દાખલા ગણો :

(બ) શિલ્પાને આ રેલગાડીથી પનવેલ પહોંચવા સાડા નવ કલાક લાગે છે. તે કેટલા વાગે ત્યાં પહોંચશે?

ચાલો, ગૃહકાર્ય કરીએ

1. નીચે આપેલો ટુકડો ચૉકલેટનો $\frac{1}{4}$મો ભાગ છે.

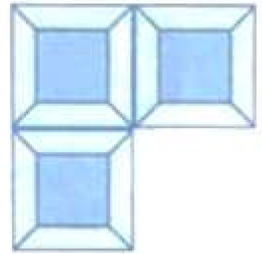

નીચેનામાંથી કઈ ચૉકલેટ આખી દર્શાવે છે? જણાવો.

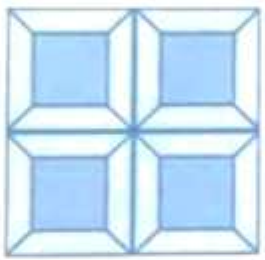

(અ)

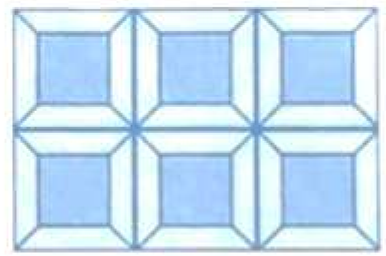

(બ)

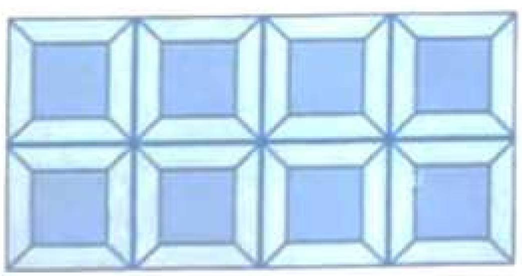

(ક)

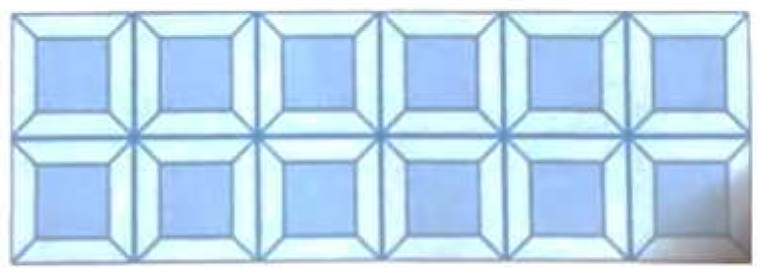

(ડ)

ચાલો, ગૃહકાર્ય કરીએ

2. જોડકાં જોડો :

વિભાગ 'A'	વિભાગ 'B'
(1) 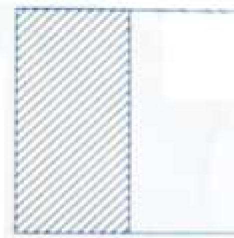	(A) 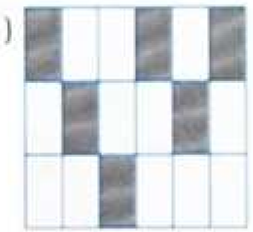
(2)	(B) 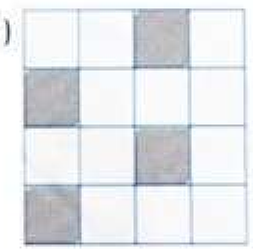
(3) 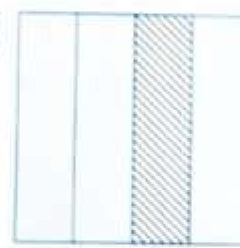	(C) 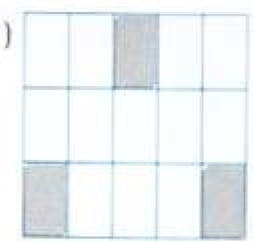
(4) 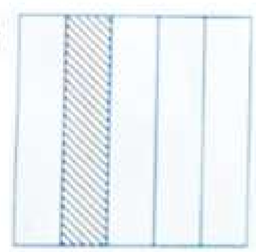	(D) 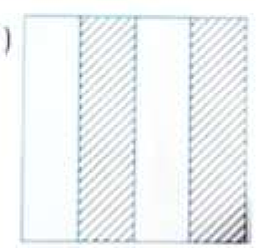

ચાલો, ગૃહકાર્ય કરીએ

3. નીચેના દરેક ખાનાની આકૃતિના $\frac{1}{2}$ ભાગમાં રંગ પૂરો :

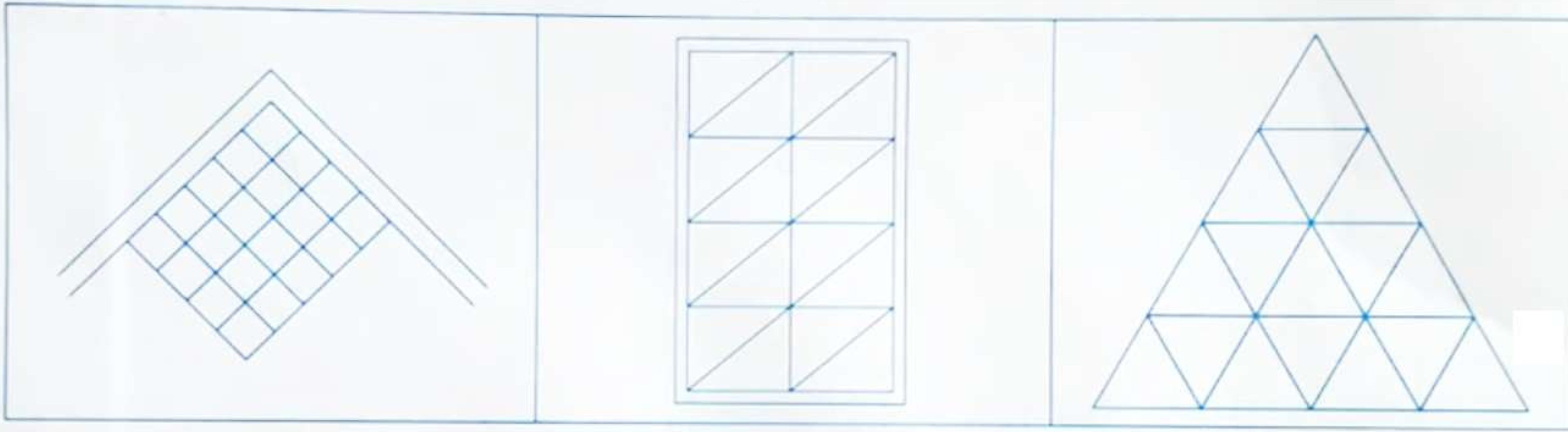

ચાલો, ગૃહકાર્ય કરીએ

4. નીચેના દરેક ખાનાની આકૃતિના $\frac{1}{4}$ ભાગમાં રંગ પૂરો :